

אפרטהייד בגדה המערבית

במאמרים קודמים התמקדתי בעיקר בעזה – מקום שמתמודד כעת עם **אסון חסר תקדים בהיסטוריה האנושית המודרנית**. היקף ההרס מדהים: אזור שגודלו שליש מגודל הירושמה הופצץ בעוצמה השווה **לשבע פצצות אטום**. כל זכר לציוויליזציה האנושית נמחק. לפחות **60,000 פלסטינים** נרשמו כמתים, אך מומחים מעריכים כי המספר האמיתי של הקורבנות עשוי להגיע ל**400,000** – כמעט **חמישית מאוכלוסיית עזה**.

רמת ההרס הזו עשויה לגרום לחלק להניח שהחיים בגדה המערבית, שבה אין חמאס ואין התנגדות חמושה, טובים יותר – מודל שצרפת ומספר ממשלות ערביות הציעו כתנאי להכרה במדינה פלסטינית.

אך הנחה זו שגויה בצורה מסוכנת.

במאמר זה, אני רוצה לדבר על **החיים תחת הכיבוש בגדה המערבית** – לא משום שהם שקטים יותר, אלא משום שהם **מערכת חיסול איטית ומחושבת**. מערכת שלא פועלת באמצעות פצצות ומצור, אלא באמצעות ביורוקרטיה, גזל קרקעות, חוקי אפרטהייד ואלימות בלתי פוסקת של מתנחלים.

סיפוח זוחל

הגדה המערבית נועדה במקור, על פי תוכנית החלוקה של האו"ם משנת 1947, להיות חלק ממדינה ערבית – שטח פלסטיני רציף. חזון זה מעולם לא התממש. מה שקיים כיום אינו מדינה בת קיימא ואף לא שטח מגובש, אלא ארכיפלג מפורק ומצטמק של מובלעות פלסטיניות תחת רמות שונות של שליטה ישראלית. זה לא מקרי. זהו תוצאה של עשורים של מדיניות ישראלית מכוונת שמטרתה התרחבות טריטוריאלית קבועה, גירוש פלסטינים וסיפוח קרקעות.

ממשלת ישראל חילקה למעשה את הגדה המערבית לשלושה סוגי אזורים:

- 1. אזורים שסופחו בפועל** – אזורים אלה, בעיקר סביב התנחלויות ישראליות גדולות, נמצאים תחת שליטה אזרחית וצבאית מלאה של ישראל. הם משולבים ברשת התשתיות הישראלית, מקבלים שירותים עירוניים ישראלים ולעיתים מפוקחים על ידי משטרת ישראל ולא על ידי הצבא. המתנחלים באזורים אלה הם אזרחים ישראלים עם הגנה משפטית מלאה, זכות הצבעה וחופש תנועה. שכניהם הפלסטינים, לעיתים במרחק של מאות מטרים בלבד, חיים תחת חוק צבאי והגבלות דומות לאפרטהייד.
- 2. אזורים שנמצאים בניקוי אתני פעיל** – אלה הם אזורים כפריים פלסטיניים המיועדים להריסה, גירוש וקולוניזציה. כפרים שלמים – כמו חאן אל-אחמר, מסאפר יטא ועין סאמיה – התמודדו עם צווי הריסה חוזרים ונשנים. בתים פלסטיניים מונעים באופן שגרתי מהיתרי בנייה, מוכרזים כבלתי חוקיים ונרסים על ידי המינהל האזרחי הישראלי. בו זמנית, מאחזים ישראלים – שטכנית לא חוקיים אפילו לפי החוק הישראלי – מוכשרים בדיעבד ומחוברים לכבישים, מים וחשמל. משאבי המים מופנים למתנחלים, בעוד קהילות פלסטיניות תלויות במכליות מים. דרכי גישה נסגרות לפלסטינים ומסומנות כ"לישראלים בלבד". שטחי מרעה ומטעי זיתים מוחרמים או הופכים לבלתי נגישים. אלימות המתנחלים, לעיתים בתמיכת או אדישות הצבא, משמשת ככלי אסטרטגי לגירוש פלסטינים מאדמותיהם.

3. **אזורים תחת שליטה נומינלית של הרשות הפלסטינית (אזור A)** – אזורים אלה, שאמורים להיות תחת שליטה אזרחית וביטחונית מלאה של הפלסטינים על פי הסכמי אוסלו, הם מובלעות גטואיות המוקפות בשטחים בשליטה ישראלית. הכניסה והיציאה כפופות למחסומים ישראליים, סגירות ועוצר. פלסטינים אינם יכולים לנוע בחופשיות בין ערים כמו רמאללה, שכם וחברון מבלי לעבור מחסומים צבאיים ישראליים. כבישים המיועדים לישראלים בלבד חוצים את הנוף, מחברים התנחלויות ומבודדים ערים פלסטיניות. אפילו באזור A, פשיטות ישראליות תכופות. לרשות הפלסטינית אין סמכות לעצור אותם. כוחות הביטחון שלה מגויסים למעשה לדיכוי התנגדות פלסטינית ולשמירה על יציבות תחת הכיבוש.

מטריצת השליטה הזו יוצרת צורה של סיפוח זוחל. היא לא מסומנת על ידי חוק או הכרזה אחת, אלא על ידי התרחבות מתמדת של גושי התנחלויות, אזורים צבאיים, כבישים עוקפים וכלים ביורוקרטיים של שליטה. הנוכחות הפלסטינית הופכת בלתי יציבה וזמנית, בעוד נוכחות המתנחלים הישראלים הופכת קבועה ומתרחבת תמידית.

אין "סטטוס קוו" בגדה המערבית. הסטטוס קוו הוא תנועה: תנועה איטית ומחושבת לעבר שליטה ישראלית מלאה וחסול כל סיכוי למדינה פלסטינית ריבונית. בכל יום, המפה משתנה מעט – גבעה נוספת מוחרמת, כפר נוסף מבודד, מטע זיתים נוסף נהרס. זה לא סכסוך קפוא. זה תהליך פעיל של קולוניזציה.

נסיעה בגדה המערבית: סיכון יומיומי

עבור פלסטינים בגדה המערבית, אפילו הנסיעה השגרתית ביותר – לבית הספר, לעבודה, לבית חולים או לכפר סמוך – עלולה להפוך למבחן מסכן חיים. מחסומים צבאיים ישראליים וכבישים עוקפים למתנחלים מחלקים את השטח לעשרות מובלעות מפורקות. מה שאמור להיות נסיעה של 10 דקות עשוי לקחת שעות או לא להתבצע כלל.

נסיעה היא סיכון, מפני ש:

- **חוסר החיזוי של המחסומים:** ישנם מעל 500 מחסומים קבועים ואד-הוק ברחבי הגדה המערבית. כל אחד מהם עשוי להיסגר ללא התראה מוקדמת לדקות או ימים. חיילים יכולים לעצור נוסעים באופן שרירותי, לערוך חיפושים ברכבים או למנוע מעבר ללא הסבר.
- **סגירות צבאיות:** שטחים נרחבים מוכרזים לעיתים כ"אזורים צבאיים סגורים", לעיתים בתגובה להפגנות או תקריות של מתנחלים. במהלך סגירות אלה, פלסטינים כלואים בבתיהם, ללא אפשרות ללכת לעבודה, לבית הספר או לקבל טיפול רפואי.
- **כבישי מתנחלים והגבלות כלי רכב:** כבישים רבים בגדה המערבית שמורים למתנחלים ישראלים בלבד. פלסטינים אסורים מלהשתמש בהם ונאלצים לנסוע בדרכים ארוכות יותר, מתוחזקות בצורה גרועה ומפוקחות בחומרה. החרמת כלי רכב וקנסות הם דבר שכיח.
- **מעצרים וכליאות שרירותיים:** בכל מחסום, פלסטיני עשוי להיעצר ללא כתב אישום, במיוחד אם שמו מופיע במאגר המידע של הצבא – זה עשוי לכלול קטינים, סטודנטים או פעילים. כליאה עשויה להימשך ימים או חודשים בכלא צבאי, לעיתים ללא משפט.
- **הטרדה והשפלה:** חיילים נוהגים באופן שגרתי להעליב מילולית פלסטינים, לערוך חיפושים פולשניים ולהשהות אותם לשעות ארוכות. אין תרופה משפטית או אחריות לטיפול זה.
- **מארבים וירי:** ישנם מקרים מתועדים שבהם חיילים או מתנחלים ישראלים ירו על כלי רכב שנחשבו לחשודים או שבהם הנהגים לא עצרו מהר מספיק. מקרים אלה לעיתים קטלניים, וחקירות – אם נפתחות בכלל – לעיתים רחוקות מובילות להשלכות.
- **אלימות מתנחלים בדרכים:** מתנחלים נוהגים באופן שגרתי לזרוק אבנים על כלי רכב פלסטיניים, לחסום כבישים ללא עונש ואף לתקוף כלי רכב ונוסעים. כוחות ישראליים לעיתים עומדים בצד או מגנים על המתנחלים.

במערכת המפורקת הזו, **חופש התנועה אינו קיים**. היכולת לנסוע מכפר אחד למשנהו – לבית חולים, לביקור משפחתי, להובלת סחורות – כפופה למטריצה המשתנה תמידית של **צווים צבאיים, תוקפנות מתנחלים ושליטה ביורוקרטית**.

זה לא רק אי נוחות; זו **מערכת חניקה מחושבת** – שנועדה להפוך את החיים הרגילים לבלתי אפשריים, לבודד קהילות ולגרש פלסטינים מאדמותיהם.

מנגנוני הגירוש: אלימות מתנחלים

בגדה המערבית הכבושה, גירוש בכפייה אינו מתרחש תמיד באמצעות הכרזות רשמיות או צווים צבאיים ישירים. לעיתים קרובות יותר, הוא מתבצע דרך קמפיין טרור איטי ומחושב שמאורגן על ידי מתנחלים ישראלים – קמפיין שנסבל, מוגן ובסופו של דבר נתמך על ידי כל המנגנון המדינתי הישראלי. אלימות זו אינה אקראית. היא שיטתית, אסטרטגית ונועדה לגרש פלסטינים מאדמותיהם.

התהליך מתפתח בדרך כלל בשלושה שלבים של הסלמה:

1. הפחדה וחדירה לבתים פרטיים

השלב הראשון מתחיל לעיתים קרובות עם חדירה בלתי מוזמנת של מתנחלים לרכוש פלסטיני. הם מגיעים באור יום, לעיתים בקבוצות, לעיתים חמושים. הם עשויים לפרוץ לבית של משפחה פלסטינית ולהתיישב בסלון כאילו הוא שלהם. הם אוכלים מהמטבח, מעליבים את המשפחה, צועקים גידופים גזעניים, הורסים רהיטים, שוברים חלונות, מרססים גרפיטי או משתינים על הרצפה. מעשים אלה הם משפילים עמוקות – לא רק הפרת פרטיות, אלא ניסיונות מכוונים לשלוט ולהשרות פחד.

חדירות אלה אינן מקרים בודדים. הן חוזרות ונשנות וממוקדות, נועדו לשבור את רצון התושבים. המסר ברור: "זו כבר לא האדמה שלכם". והפלסטינים יודעים שאם יתנגדו, הם מסתכנים במעצר, פציעה או גרוע מכך – לא בגלל דחיית הפולשים, אלא בגלל "הסתה" או "תקיפה" של מתנחלים.

2. הרס פרנסה

אם הפחדה לא גורמת למשפחה לעזוב, המתנחלים לעיתים קרובות ממשיכים לשלב הבא על ידי תקיפת אמצעי הקיום שלהם. הם כורתים עצי זית בני עשרות שנים, סמל לא רק של הכנסה אלא גם של מורשת תרבותית. הם מרעילים או עוקרים יבולים, מפזרים עדרים, גונבים או שוחטים כבשים. מיכלי מים וצינורות השקיה – קריטיים באזורים כפריים ללא גישה לרשת המים בשליטת ישראל – נהרסים או נרקבים. בארות מלאות באבנים או בטון.

ההרס הזה אינו ונדליזם אקראי. זו טקטיקה להפוך את החיים החקלאיים לבלתי אפשריים. ללא יבולים, ללא בעלי חיים, ללא מים, משפחות פלסטיניות נאלצות לנטוש את האדמה כדי לחפש פרנסה במקום אחר. המטרה היא לא רק לפגוע, אלא לנקות את האדמה מאנשיה.

3. הריסה והצתות

לבסוף, כאשר הפלסטינים עדיין מסרבים לעזוב, המתנחלים מכוונים לבתים עצמם. לעיתים הם מביאים דחפורים ומחפרות. לעיתים הם מציתים בתים בלילה, כלואים משפחות בפנים או מאלצים אותם לברוח ללא כלום. סרטונים ועדויות עדים מתעדים בתים שרופים, רכוש שגנב וכפרים שלמים שהפכו לאפר.

ההרס הזה לעיתים קרובות עוקב אחר דפוס ברור: שריפה או הריסה ביום אחד, התרחבות של מאחז למחרת. לאחר שהאדמה נוקתה, המתנחלים נכנסים – מקימים קרוונים, גדרות ובתי כנסת. מאחזים לא

חוקיים אלה מחוברים לאחר מכן לכבישים, חשמל ומים. הם "מנורמלים" במהירות, מוגנים על ידי הצבא הישראלי ולבסוף מוכשרים בדיעבד על ידי ממשלת ישראל.

חסינות ודיכוי

בכל שלב – חדירה לבתים, הרס פרנסה והריסה – המסר לפלסטינים זהה: עזבו או תיהרסו.

ובכל מקרה, **החסינות מובטחת. הרשות הפלסטינית** חסרת סמכות באזורים אלה ולא מעזה להתעמת עם מתנחלים, בידעה שזה יגרור נקמה ישראלית. **המשטרה והצבא הישראלי** לעיתים קרובות מתעלמים – אלא אם כן הפלסטינים מתנגדים. אז התגובה מהירה: מעצרים, מכות, ירי בכדורים חיים, פשיטות צבאיות. התנגדות מופללת, בעוד אלימות המתנחלים מוצדקת או מוכחשת. לקורבנות אין גישה לצדק.

התוצאה היא משטר של חוסר חוק למתנחלים ומלחמה משפטית נגד פלסטינים – מערכת כפולה של חסינות ודיכוי. המתנחלים פועלים כחלוצי הסיפוח, עושים את מה שממשלת ישראל עדיין לא יכולה לעשות בגלוי: לגרש פלסטינים מאדמותיהם בכוח.

זה לא ספונטני ולא אורגני. זו מדיניות. שיטה. אסטרטגיה של גירוש שמבוצעת על ידי אזרחים, מאושרת על ידי המדינה ומאכפת על ידי צבא.

מים כנשק

מים, הצורך הבסיסי ביותר לחיים, הפכו לכלי של שליטה בגדה המערבית. בעוד שהטקטיקות התפתחו עם הזמן, האסטרטגיה נותרה זהה: להפוך את הקיום הפלסטיני לבלתי נסבל. השימוש במים כנשק מלחמה – פעם גלוי וביולוגי, כעת מבני ותשתיתי – הוא אבן יסוד במשטר הכיבוש הישראלי.

מקבילות היסטוריות: מרעל לשליטה

בימי הנכבה הראשונים, מיליציות ומדענים ישראלים תכננו ולעיתים ביצעו לוחמה ביולוגית נגד אזרחים פלסטינים. אחד המקרים הידועים לשמצה כלל הרעלת בארות בכפרים פלסטיניים עם **חיידקי טיפוס** כדי למנוע את חזרת הפליטים. זה לא מיתוס או "עלילת דם" אנטישמית – זו עובדה היסטורית מתועדת היטב. ארכיונים ישראלים מאשרים את המבצעים הללו, כולל תקרית ב-**1948 בעכו ובכפר עין כרים**, שבה מקורות מים הורעלו במכוון.

הזוועה של מעשה זה מועצמת על ידי הדהוד שלו בהיסטוריה היהודית: **אנה פרנק**, כמו רבים אחרים, לא מתה בתא גזים, אלא מטיפוס, מחלה המועברת דרך מים, בברגן-בלזן. העובדה שמדינה המתיימרת לייצג את קורבנות השואה השתמשה מאוחר יותר בטקטיקות דומות נגד עם אחר היא אירוניה היסטורית גרוטסקית.

טקטיקות מודרניות: ונדליזם וגניבה

כיום, האסטרטגיה עברה מלוחמה ביולוגית לוונדליזם תשתיתי וגניבה. מתנחלים – לעיתים בחסינות ולעיתים תחת הגנת הצבא – **משחיתים מערכות מים פלסטיניות** ברחבי הגדה המערבית:

- הם **שוחים במיכלי מים עירוניים**, מזהמים את האספקה.
- הם **הורסים צינורות השקיה** וחוסמים דרכי גישה למעיינות.
- הם **יורים חורים במיכלי מים על גגות**, גורמים לאובדן של אלפי ליטרים בחום הקיץ היבש.
- הם **ממלאים בארות באבנים, בטון או פסולת**, הופכים אותם לבלתי שמישים.

ביולי 2025, מתנחלים הסיטו את אספקת המים של למעלה מ-30 כפרים פלסטיניים ליד עין סאמיה – לא כדי לענות על צרכים קריטיים, אלא כדי **למלא בריכה פרטית** בהתנחלות סמוכה. קהילות שלמות איבדו את מקור המים היחיד לשתייה, בעוד המתנחלים שחו במותרות. זה לא רשלנות; זו הצהרת עליונות.

שליטה מוסדית: מקורות וצווים צבאיים

ונדליזם המתנחלים מתרחש במסגרת – ומאופשר על ידי – מערכת רחבה יותר של שליטה ממשלתית ישראלית על משאבי המים. משטר זה מושרש **בצו צבאי 158**, שהונפק שבועות ספורים לאחר תחילת הכיבוש ב-1967. הוא מחייב פלסטינים לקבל היתרים לכל התקנה או תיקון חדש של מים. היתרים אלה כמעט לעולם אינם ניתנים.

ישראל שולטת בכ-85%-80 ממשאבי המים של הגדה המערבית, כולל מאגרי מים תת-קרקעיים גדולים, מעיינות ובארות. החברה הלאומית למים **מקורות** מפקחת על החלוקה. התוצאה היא אי-שוויון בוטה:

- **52%** מהמים המופקים מועברים לישראל עצמה.
- **32%** מועברים להתנחלויות – שהן בלתי חוקיות לפי המשפט הבינלאומי.
- רק **16%** נשארים למיליוני פלסטינים בגדה המערבית.

ההתנחלויות נהנות מדשאים ירוקים, חוות מושקות ובריכות. בינתיים, כפרים פלסטיניים נאלצים לקצוב מים, לעיתים מקבלים רק **20-50 ליטר לאדם ליום**, הרבה מתחת ל**מינימום של 100 ליטר המומלץ על ידי ארגון הבריאות העולמי**.

שוד מאגרי המים התת-קרקעיים ואקוסייד

אחד ממקורות המים הקריטיים ביותר הוא **מאגר המים התת-קרקעי של ההר**, המשתרע על פני הגדה המערבית וישראל. קידוחים עמוקים של ישראל – תוך שימוש בטכנולוגיות מתקדמות שאסורות לפלסטינים – שואבים הרבה יותר ממה שהמאגר יכול לספק באופן בר-קיימא. ניצול יתר זה גרם לייבוש או המלחה של **בארות פלסטיניות רבות**, במיוחד **בבקעת הירדן**.

בכפרים כמו **אל-עוג'ה וברדלה**, חקלאות מסורתית הפכה כמעט בלתי אפשרית. שדות שפעם שגשגו הפכו לשוממים, ורועים נאלצים למכור את בעלי החיים שלהם בגלל התייבשות. האדמה עצמה מתה – זהו **אקוסייד**, לא רק אפרטהייד.

הפללת הגשם

אפילו השמיים אינם חופשיים. **איסוף מי גשם**, פרקטיקה בת מאות שנים בקהילות חקלאיות פלסטיניות, לעיתים מופללת. פלסטינים שבונים בורות מים או אוספים מי גשם ללא היתר מתמודדים עם **צווי הריסה**, קנסות או החרמות. הרשויות הישראליות הרסו עשרות בורות מים באזורים שנחשבים "בלתי מורשים". במקרה ידוע לשמצה, חיילים **ניקבו את קירות בורות מי הגשם** בכפר בדואי, והניחו למים שנאספו לחלחל לחול.

מים הם כוח

הצבאיזציה של המים אינה קשורה למחסור – היא קשורה לכוח. לישראל יש יותר ממספיק מים לחלוק. מה שהיא מונעת מהפלסטינים אינו רק H_2O , אלא **כבוד, קיימות וזכות להישאר על אדמתם**. על ידי הפיכת המים לכלי של שליטה וסמל של עליונות, הכיבוש הופך את החיים היומיומיים למאבק מתיש ומשפיל להישרדות.

זו אינה ניהול סביבתי לקוי. זו שלילה אסטרטגית – מלחמה שנערכת דרך צינורות ומשאבות, שמטרתה להפוך את החיים לבלתי ניתנים למגורים עבור אלה שנחשבים מיותרים.

שינוי האקולוגיה

ישראלים לעיתים קרובות טוענים לקשרים עמוקים של אבות עם האדמה, תוך ציון רטוריקה מקראית והצגת עצמם כ"ילידים שחוזרים". אך טביעת הרגל האקולוגית שלהם מספרת סיפור אחר – סיפור של גירוש אלים, לא רק של אנשים, אלא של הטבע עצמו. הנוף מעוצב מחדש בכוח כדי לשקף אידיאולוגיה של התנחלות קולוניאלית, ולא שורשיות אותנטית בסביבה. אפילו העצים מעידים נגד השקר הזה.

מחיקת החיים הילדיים

במשך מאות שנים, כפרים פלסטיניים קיימו את עצמם באמצעות חקלאות שהייתה מתואמת עמוקות עם האקלים והשטח המקומיים. עצי זית – חלקם בני למעלה מאלף שנים – עמדו כארכיונים חיים של המשכיות ותרבות. מטעי הדורים, עצי תאנה, מטעי רימונים ושיפועי גבעות מדורגים גילמו הרמוניה שברירת בין חיי האדם והאקוסיסטם הים תיכוני.

אך בעקבות הנכבה וההחרמות המתמשכות של קרקעות, עצים ילידיים אלה **נעקרים** – לעיתים ממש. במקרים מסוימים, ההסרה היא אסטרטגית: מטעי זיתים נהרסים כדי לפנות מקום להתנחלויות או לאזורים צבאיים. באחרים, הם מוסרים כדי **להסתיר ראיות לטיהור אתני**, מסתירים את חורבות הבתים הפלסטיניים שהרסו תחת חזות של יער. המדינה הישראלית ומוסדות כמו **הקרן הקיימת לישראל (קק"ל)** הובילו קמפיינים מאסיביים לייעור מחדש, לא עם מינים ילידיים, אלא עם **אורנים אירופאים** – שצומחים במהירות, סטריליים וזרים לאזור.

קולוניאליזם אקולוגי

אורנים אלה אינם נושאים פרי. הם לא יכולים לתמוך במערכות מזון מקומיות, חיות בר או מגוון ביולוגי. גרוע מכך, הם **מחמיצים את הקרקע** דרך שרף ומחטים שנשרו, משבשים את האיזון העדין של חומרים מזינים שתומך בצמחים ילידיים. קרקע שהייתה פעם פורייה הופכת לעוינת לחקלאות – עשבים, ירקות ועצים ילידיים כמו זיתים, חרובים ושקדים אינם יכולים להשתרש.

זו לא רק מדיניות סביבתית גרועה; זה **קולוניאליזם אקולוגי** – שינוי האדמה כדי לשקף אידיאל אירופאי, מנותק מהידע המקומי או הקיימות. במקום שבו הפלסטינים טיפחו חיים, המדיניות הישראלית כופה סטריליות. במקום שבו הנוף הציע פעם מזון ומשמעות, הוא מציע כעת דליקות.

הטבע מתנגד

אך אפילו הטבע מתנגד. מונוקולטורות של אורנים אירופאים **דליקות ביותר** – המחטים מלאות השרף, הענפים היבשים ודפוסי הצמיחה הצפופים שלהם יוצרים תנאים אידיאליים לאש. קיץ אחר קיץ, **שריפות יער משתוללות ביערות המלאכותיים האלה**, מאיימות לא רק על ההתנחלויות שנבנו סביבם אלא גם על האזור הרחב יותר. השריפות מובילות לעיתים **לפינויים המוניים** של ערים ומאחזים, חונקות את השמיים בעשן ומשאירות שטחים נרחבים שרופים ובלתי שמישים.

האסונות האקולוגיים הללו חושפים את הבסיס הבלתי קיימא של השינוי הסביבתי של ישראל. העצים, כמו החומות והמחסומים, נועדו למחוק עם – אך בכך הם יוצרים צורות חדשות של פגיעות. הלהבות אינן מבדילות בין מתנחל למדינה. הן בולעות את המיתוס יחד עם היער.

הצלה בינלאומית

כאשר השריפות יוצאות משליטה – כפי שקרה בהר הכרמל (2010), בגבעות ירושלים (2021) ובגליל (2023) – ישראל לעיתים מוצאת את עצמה מתחננת לעזרה בינלאומית. אותה מדינה שמטילה מצור על עזה ומספחת קרקעות פלסטיניות ללא חרטה, מבקשת במהירות ממשלות זרות לשלוח מטוסי כיבוי, ציוד וסיוע. האירוניה מזעזעת: המדיניות שמכערת את האדמה ומגרשות את עמה מחלישות גם את החוסן של המדינה עצמה.

מדיניות אדמה חרוכה

החלפת האקולוגיה הילידית במערכות אקולוגיות זרות ושבירות היא מטאפורה לכל הפרויקט הציוני: אידיאולוגיה של התנחלות קולוניאלית שמנסה להשתיל את עצמה על אדמה שמתנגדת, עם שממשיך להתקיים וסדר טבעי שלא ניתן לדכא ללא הגבלה. העצים אינם רק עדים שותקים. הם קורבנות – ולעיתים לוחמים.

השלכות המשפט הבינלאומי

המצב בשטחים הפלסטיניים הכבושים אינו רק בלתי ניתן להגנה מוסרית – הוא פלילי מבחינה משפטית. על פי עקרונות מבוססים של המשפט ההומניטרי הבינלאומי, המשפט הבינלאומי לזכויות האדם ומוסכמות מחייבות, פעולות ישראל בגדה המערבית ובמזרח ירושלים מהוות סדרה של הפרות חמורות, שרבות מהן מגיעות לרמה של פשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות.

1. העברת אוכלוסייה לא חוקית

אמנת ז'נבה הרביעית (1949), סעיף 49(6), אוסרת במפורש על מעצמה כובשת להעביר חלקים מאוכלוסייתה האזרחית לשטח שהיא כובשת. ההתנחלויות הישראליות בגדה המערבית ובמזרח ירושלים, שבהן מתגוררים למעלה מ-700,000 מתנחלים, הן הפרה ישירה של הוראה זו. התנחלויות אלה אינן רק "שכונות שנויות במחלוקת" – הן קולוניזציה שיטתית של שטחים כבושים, בניגוד לאחת הנורמות הבסיסיות ביותר של המשפט הבינלאומי לאחר מלחמת העולם השנייה.

2. חוות דעת מייעצת של בית הדין הבינלאומי (2024)

בשנת 2024, בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) פרסם חוות דעת מייעצת מחייבת לעצרת הכללית של האו"ם, שקבעה כי:

- ההתנחלויות הישראליות בגדה המערבית ובמזרח ירושלים אינן חוקיות על פי המשפט הבינלאומי;
- כל המתנחלים חייבים להתפנות;
- ישראל חייבת פיצויים לעם הפלסטיני על הכיבוש הממושך, החרמת קרקעות, ניצול משאבים והפרות זכויות אדם.

בית הדין הבינלאומי חזר גם על כך שלמדינות צד שלישי יש חובה משפטית לא להכיר או לסייע למצב הבלתי חוקי שנוצר על ידי מדיניות ישראל. במילים אחרות, שותפות – בין אם באמצעות סחר, מכירת נשק או כיסוי דיפלומטי – היא כשלעצמה הפרה של המשפט הבינלאומי.

העצרת הכללית של האו"ם אישרה חוות דעת זו ברוב מכריע, והעניקה לה משקל משפטי חזק על פי המשפט המנהגי הבינלאומי. אף שחוות דעת מייעצות אינן ניתנות לאכיפה כשלעצמן, הן מקודדות את הקונצנזוס המשפטי הבינלאומי ומאשרות את האחריות של מדינות תחת אמונת קיימות.

3. ניצול לא חוקי של משאבי טבע

על פי **תקנות האג משנת 1907 (סעיפים 55-56) ואמנת ז'נבה הרביעית**, מעצמה כובשת חייבת לפעול **כמנהלת זמנית**, האסורה **מלנצל או לדלדל באופן קבוע את משאבי הטבע** בשטח שהיא כובשת.

פעולות ישראל – ממסירת המים של הגדה המערבית דרך מקורות, להגבלת הגישה של פלסטינים למאגרי מים תת-קרקעיים, ועד להפניית משאבים לשימוש בלעדי של מתנחלים – מהוות **שוד שיטתי**. מניעת מים והרס מערכות חקלאיות שוות **לביזה**, פשע מלחמה לפי **סעיף 8(2)(ב)(xvi)** של **אמנת רומא של בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC)**.

4. גירוש בכפייה והריסת בתים

המשפט ההומניטרי הבינלאומי אוסר על **גירוש בכפייה**, למעט מסיבות ביטחוניות או הומניטריות דחופות, וגם אז רק באופן זמני. **אמנת רומא** (סעיף 7(1)(ד)) מסווגת **"גירוש או העברה בכפייה של אוכלוסייה" כפשע נגד האנושות**, כאשר היא מבוצעת כחלק ממתקפה נרחבת או שיטתית.

הריסת בתים פלסטיניים שגרתית על ידי ישראל, צווי גירוש באזורים כמו שיח' ג'ראח וגירוש בכפייה באזורים כמו מסאפר יטא – לעיתים קרובות כדי להרחיב התנחלויות או להכריז על אזורים צבאיים – **מתאימים בבירור להגדרה זו**.

5. אפרטהייד כפשע נגד האנושות

אולי הסיווג המשפטי המחמיר ביותר של המשטר הישראלי בגדה המערבית הוא **אפרטהייד** – מערכת של **שליטה גזעית ממוסדת**. פלסטינים ומתנחלים ישראלים חיים תחת **שתי מערכות משפטיות נפרדות לחלוטין**:

- **פלסטינים** כפופים **לחוק הצבאי הישראלי**, נשפטים בבתי דין צבאיים, נמנעת מהם חופש תנועה והם נתונים לענישה קולקטיבית.
- **מתנחלים**, שלעיתים חיים במרחק של מטרים ספורים בלבד, כפופים **לחוק האזרחי הישראלי**, נהנים מזכויות מלאות והגנה ופועלים כמעט בחסינות מלאה.

מערכת משפטית כפולה זו, בשילוב עם גזל שיטתי של קרקעות, הפרדה ודיכוי זכויות פוליטיות, עומדת **בהגדרת האפרטהייד המשפטית לפי**:

- **האמנה הבינלאומית לדיכוי וענישה של פשע האפרטהייד (1973);**
- **אמנת רומא של בית הדין הפלילי הבינלאומי** (סעיף 7(2)(ח));
- **המשפט המנהגי הבינלאומי**, האוסר על אפליה גזעית ושליטה.

אפרטהייד אינו רק האשמה פוליטית – זה **פשע נגד האנושות**, ואלה שמתכננים, מבצעים או תומכים בו עשויים להיות כפופים **לתביעה בינלאומית**.

חובות הקהילה הבינלאומית

הכיבוש הישראלי של הגדה המערבית אינו רק סכסוך פוליטי שלא נפתר. זו **מפעל פלילי**, המוחזק על ידי אלימות, מאופשר על ידי רשת של חוקים מפלים ונתמך על ידי הפרות של עקרונות יסודיים של המשפט הבינלאומי. המסגרת המשפטית חד-משמעית: המתרחש אינו חוקי, ולעולם יש **חובה ברורה** – לא רק לגנות זאת, אלא לפעול.

זה כולל:

- אכיפת החלטות האו"ם;
- תמיכה בחקירות ותביעות בינלאומיות;
- סיום התמיכה הצבאית, הכלכלית והדיפלומטית במעצמה הכובשת;
- והבטחת צדק ופיצויים לעם הפלסטיני.

המשפט הבינלאומי משמעותי רק כאשר הוא נאכף. ובפלסטיין, אכיפתו מתעכבת זה זמן רב.

שותפות בינלאומית וכישלון האכיפה

מאבק הפלסטינים לצדק, כבוד וקביעה עצמית מוצג לעיתים קרובות כסכסוך מקומי או אזורי. במציאות, הוא חלק מקשת היסטורית רחבה יותר – המשקפת את **מאבק הנאורות נגד האבסולוטיזם המלכותי** באירופה של המאות ה-17 וה-18. אז, כמו עכשיו, כוח שלטוני טען ל**מנדט אלוהי** לשלוט, להחרים ואף להחליט מי יחיה ומי ימות. אז היו אלה מלכים שהפעילו את רצון האל; כעת זו מדינה המפעילה זכות אלוהית כדי להצדיק קולוניזציה והכנעה של עם שלם.

מה שנקרא פעם **הזכות האלוהית של מלכים** הפך ל**זכות האלוהית של מתנחלים**. אך בניגוד למונרכיות האירופיות, שהפכו ברובן לשיירים טקסיים של ההיסטוריה, המשטר הישראלי על פלסטיין נותר **אנכרוניזם של שליטה חסרת מעצורים**, מבודד מאחריות על ידי המוסדות שנוצרו למנוע שימוש לרעה כזה.

שיתוק במועצת הביטחון

על פי **סעיף 94 של מגילת האו"ם, מועצת הביטחון של האו"ם (UNSC)** נושאת באחריות הראשית לאכוף את פסקי הדין של **בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ)**. אך כאשר ה-ICJ, בחוות דעתו המייעצת משנת 2024, הכריז שההתנחלויות הישראליות אינן חוקיות ויש לפרק אותם, מועצת הביטחון לא עשתה דבר. למה? כי **ארצות הברית, חברה קבועה, ממשיכה להגן על ישראל מפני כל השלכות** באמצעות זכות הווטו שלה.

עשור אחר עשור, ארצות הברית **הטילה וטו על עשרות החלטות** המגנות את הפרות ישראל של המשפט הבינלאומי, חוסמת קריאות לסנקציות, הפסקות אש או אפילו חקירות עצמאיות. זו אינה דיפלומטיה עקרונית – זו **חסימת צדק שיטתית**. באמצעות הווטו שלה, וושינגטון הפכה את מועצת הביטחון ל**בית קברות לזכויות הפלסטינים**.

צביעות אירופית: גרמניה והאיחוד האירופי

בזמן שארצות הברית משחקת את תפקיד ההגנה במועצת הביטחון, **גרמניה וחברות אחרות באיחוד האירופי** משחקות משחק עדין יותר. גרמניה – רדופה על ידי עברה הנאצי – הפכה את התמיכה הבלתי מותנית בישראל ל**דוגמה ממלכתית**, אפילו כאשר תמיכה זו סותרת את חובותיה המשפטיות תחת **אמנות זכויות האדם הבינלאומיות ואמנת רצח העם**. בזמן שישראל מרעיבה את עזה ומגרשת פלסטינים מהגדה המערבית, גרמניה מספקת נשק, מימון וכיסוי דיפלומטי – תוך כדי עבודה מאחורי הקלעים כדי **לחסום סנקציות או הגבלות סחר ברמת האיחוד האירופי**.

זה למעשה הפך את **המשפט הבינלאומי עצמו למערכת אפרטהייד**, שבה האכיפה אינה תלויה בחומרת הפשע, אלא בזהות המבצע. מעשים שגוררים **גינוי, סנקציות או תביעות** אם מבוצעים על ידי **רוסיה, איראן או מיאנמר מקודשים** כאשר מבוצעים על ידי ישראל. המסר ברור: **חיים מסוימים שווים יותר מאחרים**, ומדינות מסוימות מעל החוק.

משבר לגיטימציה עולמית

צביעות זו גורמת להשלכות הרסניות – לא רק לפלסטינים, אלא לאמינות המערכת הבינלאומית עצמה. מה המשמעות של **אמנת רומא** אם אכיפתה סלקטיבית? איזה משקל יש להחלטות האו"ם כאשר הן נאכפות נגד מדינות מסוימות, אך לא נגד אחרות? איזו תקווה יכולה להיות לקורבנות רצח עם או אפרטהייד כאשר **האומות החזקות ביותר מערערות את הצדק לעיני כול?**

זו אינה רק שותפות – זו **שיתוף פעולה**. על ידי חסימת ההשלכות, ממשלות אלה אינן צופות נייטרליות, אלא **משתתפות פעילות בפשע**.

סיום מיתוס היוצא דופן האלוהי

הגיע הזמן לסיים את התפיסה ש"**העם הנבחר של אלוהים לא יכול לטעות**" – מיתוס שחומש כדי להצדיק קולוניזציה, גירוש המוני ואפרטהייד. לאף מדינה – ללא קשר להיסטוריה, דת או זהות שלה – אין זכות להפר את המשפט הבינלאומי, לשלול עם או להיות פטורה מהשלכות מעשיה.

ההבטחה של "**לעולם לא עוד**" נועדה להיות אוניברסלית. לא "לעולם לא עוד ליהודים", אלא **לעולם לא עוד לאף אחד** – לעולם. הבטחה זו נשמעת חלולה כאשר היא מופעלת כדי **להצדיק** דיכוי במקום **למנוע** אותו.

לקראת סדר עולמי חילוני וצודק

מה שנדרש כעת אינו עוד רטוריקה, אלא **סדר בינלאומי חילוני מבוסס כללים**, שבו המשפט הבינלאומי **חל באופן שווה על כולם** – כולל בעלות ברית, כולל ישראל, כולל משטרים קולוניאליים של מתנחלים. רק כאשר החוק מיושם ללא פחד או משוא פנים, הצדק יכול להיות יותר מסיסמה.

העולם שתק יותר מדי זמן ברואנדה. בבוסניה. במיאנמר. ועכשיו בפלסטין. בכל פעם, מוסדות המשפט הבינלאומי נבחנים. בכל פעם, כישלונם נכתב בדם הקורבנות.

ההיסטוריה לא תסלח לשתיקה. היא לא תצדיק סטנדרטים כפולים. היא לא תסבול יוצא דופן אלוהי המחופש לדיפלומטיה.

הזמן לפעול הוא עכשיו – לא רק למען פלסטין, אלא למען עתיד המשפט הבינלאומי עצמו.

אשליה של פתרון שתי המדינות

בזמן שרצח העם בעזה נמשך לשנה השנייה שלו, ממשלות רבות ברחבי העולם ניסו להציל את המוניטין שלהם עם מחוות סמליות – הבולטת שבהן היא הקריאה המחודשת **להכרה במדינה פלסטינית בפסגת האו"ם בספטמבר**. הכרה זו, מאוחרת ככל שתהיה, מול אלימות קטסטרופלית, אינה מעשה רציני של צדק – זו **גזלייטינג, דרך להסתיר חוסר פעולה בינלאומי עם הצהרות ריקות**.

הרעיון עצמו של פתרון שתי המדינות מת מזמן. כעת הוא מוחזר לחיים לא כדרך לשלום, אלא **כמסך עשן** כדי לאפשר את מעשי ההרס הסופיים של ישראל.

הכרה בתנאים

מספר מדינות הביעו את נכונותן להכיר בפלסטין – אך **רק בתנאים מחרידים**:

- **צרפת דרשה כי הפלסטינים יתפרקו מנשקם**, בדרישה מעם מוקף, מורעב ומופצץ **לוותר על אמצעי ההתנגדות האחרונים שלו**, בזמן שישראל ממשיכה במצור ובכיבוש הבלתי חוקי שלה.

- **בריטניה התנתה את ההכרה בהמשך המתקפה הג'נוסידי של ישראל**, בטענה שההכרה חייבת "לתמוך בזכותה של ישראל להגנה עצמית", אפילו כאשר "הגנה" זו מתבטאת ברעב המוני, גירוש בכפייה וכיבוש צבאי.

זו אינה הכרה; זו הצעה כפויה של כניעה. היא דורשת מהפלסטינים לקבל את הכניעה, הפירוק וההרס שלהם כמחיר להכרה על הנייר – פרודיה אכזרית של דיפלומטיה.

בינתיים, ישראל תוקפת את המדינות הללו, ומאשימה אותם ב"מתן פרס לטרור". אך זה הסיר שקורא לקומקום שחור.

המקורות הטרוריסטיים של מדינת ישראל

אם יש לגנות טרור, הקמת ישראל חייבת להיכלל. **קבוצות פארא-צבאיות ציוניות** ארגון, לח"י ("כנופיית שטרן") וההגנה – כולן קודמות לצה"ל – ביצעו גל של מתקפות אלימות במהלך המנדט הבריטי:

- **פיגוע ההפצצה במלון המלך דוד** (1946) הרג 91 אנשים.
- **רצח שליח האו"ם פולקה ברנדוט** (1948) על ידי לח"י נועד לעצור מאמצי שלום.
- **שגרירות בריטניה ברומא** הופצצה ב-1946.
- **אינספור גשרים, שווקים וכפרים ערביים** הותקפו ונהרסו.

לפי הסטנדרטים של היום, מעשים אלה היו מסווגים ללא ספק כ**טרור**. אך כאשר ישראל הופיעה מתוך אלימות זו, היא לא הובדדה ולא נסנקצה – היא **אומצה על ידי המערב**.

המסר ברור: **כאשר ישראל משתמשת באלימות, זו גבורה**; כאשר פלסטינים מתנגדים, זה טרור. הסטנדרט הכפול הזה ממשיך להגדיר את השיח הבינלאומי.

יצירת עובדות בשטח בזמן שהעולם מדבר

בזמן שמנהיגי העולם מתווכחים על הכרה סמלית, **ישראל ממשיכה ליצור עובדות בשטח**:

- **ההתנחלויות הבלתי חוקיות** בגדה המערבית ובמזרח ירושלים ממשיכות להתרחב. הכרה לא תגרום להן **להיעלם בקסם** ולא תחזיר קרקעות שגנבו.
- **בעזה, אנשים מתים בזמן שאנו מדברים**. **הסיווג המשולב לביטחון תזונתי (IPC)** הכריז על **רעב קטסטרופלי ובלתי הפיך בשלב 5**. תינוקות, קשישים וחלשים מתים **לא מחוסר מזון, אלא ממניעתו המכוונת**.

גם אם הגישה למזון תשוחזר באופן פתאומי – מה שלא קורה – **הנזק הוא בלתי הפיך**:

- **מוחות של ילדים**, שנמנעו מהם חומרים מזינים, **לעולם לא יתפתחו במלואם**, מה שמוביל ל**לוקויים קוגניטיביים לכל החיים**.
- **בתי ספר ואוניברסיטאות**, שהופצצו באופן שיטתי, מחקו את הגישה של דור שלם לחינוך.
- **טראומות פסיכולוגיות**, יתמות וקטיעות המוניות יצרו מורשת של כאב חסר תקדים בהיסטוריה המודרנית. **לעזה יש כעת את המספר הגבוה ביותר של קטיעות ילדים בעולם** – שיא מפחיד שאף אחד לא אמור להחזיק.

להציע שהפלסטינים **יתפרקו מנשקם מול זה** אינה הצעת שלום – זו **הסכם התאבדות**. אף עם על פני האדמה לא יסכים להניח את נשקו כאשר הוא מורעב, מופצץ ונמחק באופן שיטתי.

הכרה לא עוצרת קולוניזציה

גם מעמד של מדינה אינו מבטיח הגנה. **סוריה** הייתה מדינה מוכרת כאשר ישראל **כבשה ואז סיפחה את רמת הגולן. לבנון ואיראן** היו מטרות להתקפות אוויריות, התנקשויות וחבלה ישראלית. **הכרה מעולם לא עצרה תוקפנות**, כאשר התוקפן נהנה מחסינות מלאה.

ולהעמיד פנים שעזה והגדה המערבית הן שתי בעיות נפרדות זו טעות מוחלטת. הן **שתי חזיתות של אותה מלחמה** – מלחמה **למחיקת העם הפלסטיני**:

- **עזה מתמודדת עם השמדה דרך רעב והפצצות.**
- **הגדה המערבית נחנקת על ידי אלימות מתנחלים, גניבת מים, כיבוש צבאי וסיפוח זוחל.**

שניהם חלק מאסטרטגיה מתואמת של **חיסול**.

דו-קיום תחת שליטה אינו אפשרי

כיצד העולם יכול לצפות מהפלסטינים לחיות לצד אלה ש:

- **קוראים בגלוי להשמדתם;**
- **רוצחים את ילדיהם;**
- **גונבים את מימיהם;**
- **ובונים בתים על חורבותיהם?**

אם נדרש פירוק מנשק, הוא חייב להתחיל עם **ישראל** – המעצמה הכובשת, מחזיקת נשק גרעיני ואדריכלית משטר האפרטהייד הזה. אם המתנחלים חשים "חוסר ביטחון" בנוכחות האנשים שגירשו, **הם מוזמנים לחזור למדינות מהן באו.**

היסטוריה מומצאת

לפני הקולוניזציה הציונית, **יהודים, נוצרים ומוסלמים** חיו יחד במשך מאות שנים תחת **האימפריה העות'מאנית**. דו-קיום שברירי זה **נשבר** לא על ידי הפלסטינים, אלא על ידי האידיאולוגיה של **הציונות הפוליטית**, ששאפה ליצור מדינה יהודית על אדמה שכבר הייתה מאוכלסת.

בשנת **1933**, התנועה הציונית אף חתמה על **הסכם ההעברה עם גרמניה הנאצית**, שהקל על העברת אלפי יהודים גרמנים לפלסטין תמורת שיתוף פעולה כלכלי – בגידה בהתנגדות האנטי-פשיסטית היהודית באירופה.

השינוי הדמוגרפי לא היה אורגני:

- **1917:** ~95% מפלסטין דיברו ערבית; **פחות מ-1% דיברו עברית.**
- **1922:** ~6% דיברו עברית.
- **1931:** ~12%.
- **1947:** ~31%.

זה לא היה "חזרה" – זו הייתה **טרנספורמציה קולוניאלית של מתנחלים**.

כפי שציין בעצב פרשן ישראלי, **אבי גרינברג**, ב-X:

"בריטניה: נכיר במדינה פלסטינית בספטמבר." "טוב. עד ספטמבר, ברצון האל, לא יהיה מה להכיר."

זה המסלול שבו אנו נמצאים. ואלא אם כן העולם יפעל כעת – לא רק במילים, אלא עם **השלכות** – נבוא זו עשויה להתגשם.

מסקנה: עידן הנייטרליות הסתיים

העולם אמר **"לעולם לא עוד"**. זו הייתה אמורה להיות הבטחה אוניברסלית – לא רק לקורבנות של רצח עם אחד, אלא לכל העמים, בכל מקום, לעולם. הבטחה זו שוכנת כעת בהריסות תחת ההריסות של עזה והכפרים שנחרבו על ידי דחפורים בגדה המערבית.

הראיות מוחצות. המתרחש בפלסטין אינו "סכסוך". זו לא "מחלוקת". זו ניסיון מכוון ושיטתי למחוק עם – דרך רעב, גירוש, הפצצות, הרס אקולוגי וחוקי אפרטהייד. עזה מורעבת. הגדה המערבית נקרעת כפר אחר כפר. יחד, הם מהווים פרויקט יחיד של קולוניזציה וחיסול.

המשפט הבינלאומי ברור. ה-ICJ פסק. המוסכמות נכתבו. האמנות מחייבות. מה שחסר אינו ידע – זו **רצון**. ושום מקום כישלון זה אינו בולט יותר מאשר במועצת הביטחון של האו"ם, המשתתקת על ידי הווטו של **ארצות הברית**, ששמר על ישראל מאחריות ואפשר את פשעיה.

אך עדיין יש דרך קדימה.

על פי **החלטה 377 של העצרת הכללית של האו"ם ("מאוחדים למען השלום")**, כאשר מועצת הביטחון נכשלת לפעול עקב וטו של חברה קבועה, לעצרת הכללית יש סמכות משפטית **להתגבר על שיתוק זה**. היא יכולה לכנס ישיבה מיוחדת **ולהמליץ על פעולות קולקטיביות, כולל שימוש בכוח**, כדי לשקם את השלום ולהגן על אוכלוסיות המתמודדות עם הפרות חמורות של המשפט הבינלאומי.

העצרת הכללית חייבת לממש כוח זה **כעת**.

עליה:

- להכיר בכך שרצח עם מתרחש;
- לגנות את משטר האפרטהייד בגדה המערבית;
- לאשר הגנה צבאית לאזרחים פלסטינים;
- ולדרוש סיום מיידי של המצור, הכיבוש והתנחלויות של ישראל.

זה לא רדיקלי. זה חוקי. זה הכרחי. וזה מזמן באיחור.

האו"ם הוקם על אפר מלחמת העולם השנייה. המגילה שלו נכתבה כדי למנוע בדיוק את הזוועות שאנו עדים להן כעת. אם הוא לא יכול לפעול כעת, כאשר ילדים מורעבים בכוונה וערים שלמות נמחקות ללא עונש, אז הוא נכשל במשימתו היסודית.

הקהילה הבינלאומית חייבת לבחור: **האם היא תעמוד לצד החוק, הצדק והאנושות – או לצד יוצא דופן, צביעות ורצח עם?**

פלסטין היא המבחן. וההיסטוריה צופה.